

WOJEWODA MAZOWIECKI
LEX -R-0911/MN/16/10

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2010 r.

Rada Gminy i Miasta
Przysucha

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 zm. Dz. U. z 2002 r. nr 23 poz. 220, nr 62 poz. 558, nr 113 poz. 984, nr 214 poz. 1806, Dz. U. z 2003 r. nr 80 poz. 717, nr 162 poz. 1568, Dz. U. z 2002 r. nr 153 poz. 1271, Dz. U. z 2004 r. nr 102 poz. 1055, nr 116 poz. 1203, Dz. U. z 2005 r. nr 172 poz.1441, nr 175 poz. 1457, Dz. U. z 2006 r. nr 17 poz. 128, nr 181 poz.1337 oraz z 2007 r. Nr 48 poz.327, Nr 138 poz. 974 i Nr 173 poz.1218, z 2008 r. nr 180, poz.1111 oraz z 2009 r. nr 223, poz. 1458, z 2009 Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz.1241 oraz z 2010 Nr 28, poz.142, Nr 28, poz.146 i Nr 106, poz. 675)

stwierdzam nieważność :

uchwały Rady Gminy i Miasta w Przysusze Nr XXXVIII/284/2010 z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sprawienia pogrzebu przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przysusze oraz zasad zwrotu wydatków związanych z pokryciem kosztów pogrzebu.

Uzasadnienie

Rada Gminy i Miasta w Przysusze w dniu 1 lipca 2010 r. podjęła uchwałę w sprawie sprawienia pogrzebu przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przysusze oraz zasad zwrotu wydatków związanych z pokryciem kosztów pogrzebu. Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 12 lipca 2010 r.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały podano art. 18 ust. 2 pkt 15, art 40 ust.1 i art. 41 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 17 ust. 1 pkt 15, art. 36 ust. 2 lit. f, art. 44 i art. 96 ust.3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Wskazane wyżej przepisy nie mogą jednak stanowić podstawy przyjętej przez Radę Gminy Przysucha regulacji odnoszącej się do ustalania zasad sprawiania pogrzebu, wprowadzonej w drodze aktu prawa miejscowego. Zapisy zawarte w uchwale pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa.

W § 1 uchwały wskazano krąg osób, którym Miejsko-Gminny Ośrodek zobowiązany jest sprawić pogrzeb działając w imieniu Gminy Przysucha. Regulacja ta narusza art.10 ust.3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t. j. Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295 z późn. zm.). Naruszenie to polega na wkroczeniu regulacją uchwały rady Gminy w materię uregulowaną wcześniej przez przepisy rangi ustawowej.

Przepis art. 10 ust. 3 ustawy o cmentarzach stanowi:

„Zwłoki niepochowane przez podmioty, o których mowa w ust. 1, albo nieprzekazane publicznej uczelni medycznej albo publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu, a w przypadku osób pozbawionych wolności zmarłych w zakładach karnych lub aresztach śledczych - przez dany zakład karny lub areszt śledczy, z wyjątkiem zwłok osób, które uwolniły się z zakładu karnego lub aresztu śledczego, oraz osób, które przebywały poza terenem zakładu karnego lub aresztu śledczego, w szczególności w trakcie korzystania z zezwolenia na czasowe opuszczenie tego zakładu lub aresztu bez dozoru lub asysty funkcjonariusza Służby Więziennej.”

Skoro, jak wynika z cytowanego wyżej przepisu ustawy, reguluje on sprawę pochówku osób, przypisując to zadanie gminie, to ponowne uregulowanie tej materii, zawarte w uchwale Rady Gminy stanowi rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 91ust.1 ustawy o samorządzie gminnym.

Regulacje zawarte w następnych paragrafach uchwały, dotyczące zasad zwrotu zapłaty za sprawienie pogrzebu również nie są prawidłowe. Rada wydała powyższe regulacje na podstawie wskazanego w uchwale art. 96 ust.3 ustawy o pomocy społecznej który to stanowi :

„W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez gminę poniesione wydatki podlegają zwrotowi z masy spadkowej, jeżeli po osobie zmarłej nie przysługuje zasiłek pogrzebowy.”

Przepis ten z kolei jest zgodny z zapisem art.10 ust.4 ustawy o cmentarzach: *„Obowiązek pochowania zwłok, określony w ust. 3, nie wyklucza żądania zwrotu kosztów na podstawie innych ustaw.”*

Jak wynika zatem z powyższych przepisów rangi ustawowej, gmina może dochodzić zwrotu kosztów pochowania zwłok na podstawie przepisów generalnie obowiązujących. Tak więc zgodnie z art. 96 ust.3 ustawy o pomocy społecznej, gmina uprawniona jest do ubiegania się o zwrot kosztów pogrzebu z masy spadkowej i zasiłku pogrzebowego.

Stąd też nie może stanowić podstawy wydanej uchwały ,wskazany w jej podstawie art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, stanowiący, że: *„Rada gminy określa, w drodze uchwały, zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych.”*

Przepis ten bowiem odnosi się on wyłącznie do świadczeń określonych w art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej: *„Wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.”*

Jak wynika z powyższego, zasady zwrotu kosztów pogrzebu określa ustawa o pomocy społecznej w art. 96 ust.3 wprowadzając w tym zakresie regulację szczególną i nie dając w tym zakresie Radzie Gminy uprawnień do uchwalania zasad zwrotu kosztów.

Ponadto należy wskazać, że sprzeczna z obowiązującymi przepisami jest także regulacja §9 uchwały:

„Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Rada Gminy jako podstawę uchwalenia wskazanej ustawy w trybie aktu prawa miejscowego wskazała art.18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym. Tymczasem ustawa ta stanowi w art. 40 ust. 1, że na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na

obszarze gminy. Według ust. 2 tego przepisu, na podstawie ustawy o samorządzie gminnym organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie:

- 1) wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych,
- 2) organizacji urzędów i instytucji gminnych,
- 3) zasad zarządu mieniem gminy,
- 4) zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Według art. 41 ust. 1 ustawy, akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały. Artykuł 42 stanowi natomiast, że zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego określa ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Według art. 13 tej ustawy w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się akty prawa miejscowego (pkt 2) oraz inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne (pkt 10).

Z powołanych przepisów wynika, że aktem prawa miejscowego jest akt uchwalony przez radę gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, powszechnie obowiązujący na obszarze gminy, zawierający normy generalne oraz abstrakcyjne.

Tymczasem żaden z przepisów nie daje Radzie upoważnienia do podjęcia uchwały w zakresie opisanym w jej tytule. Wyłącznej podstawy przyjęcia, że uchwała stanowi przepisy prawa miejscowego i jest ogłaszana w trybie właściwym dla tych przepisów nie może stanowić jedynie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy o samorządzie gminnym.

Takie też stanowisko zostało przyjęte w o wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 29 maja 2008 r. w sprawie sygnat. akt III SA/Wr 134/08.

W związku z powyższym uchwały nie można uznać za zgodną z obowiązującym porządkiem prawnym, co czyni zasadnym stwierdzenie jej nieważności.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Radzie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia wnoszona za moim pośrednictwem

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI
w/z

Dariusz Piątek
Wicewojewoda Mazowiecki